

ถอดประสบการณ์ของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Take the Experience of Management to Oversee Education In Schools, Under the Office of the Basic Education Commission

กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน*
เจตนิภัทร ชูช่วย**
วิจิต ชัยเดช***

บทคัดย่อ

การนิเทศการสอนผู้นิเทศควรเอาใจใส่ในการสำรวจตรวจสอบเพื่อดูแลแนะนำการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมาก จึงไม่ควรมองข้ามการนิเทศ เพราะการนิเทศที่ดีจะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศ เพื่อให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงาน การนิเทศจึงมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพราะการนิเทศเป็นความพยายามที่จะปรับปรุง ส่งเสริม

คุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ดีขึ้น และบรรลุตามเกณฑ์ของมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยลักษณะพื้นฐานของผู้นิเทศ ควรมีอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ พื้นฐานความรู้ ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะเฉพาะ

กระบวนการในการนิเทศ เป็นแบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ชัดเจน มีเหตุผลและสามารถดำเนินการได้ กระบวนการนิเทศที่สำคัญ เรียกว่า “PIDER” ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย

* สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

** นักวิชาการอิสระ

*** อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (P-Planning) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) ดำเนินการนิเทศ (Doing-D) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) และการประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือทางด้านวิชาการและด้านบริการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การสาธิต การปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม การช่วยเหลือทางด้านปัญหาส่วนตัว การสร้างขวัญของคณะครูและการประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดการอบรม หรือให้การนิเทศด้วยการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอแนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรคในการเรียนการสอน เสนอแนะวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่งครูไปสังเกตการสอนในสถานศึกษาอื่น ๆ จัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครูวารสาร และบริการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือครูก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ รวมไปถึงการจัดให้มีการประกวดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาภายในกลุ่มอีกด้วย บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศไม่ได้อยู่ที่การเป็นผู้นิเทศเอง แต่อยู่ที่การสร้างระบบและสิ่งแวดล้อมซึ่งส่งเสริมการทำงาน ที่สนับสนุนหรือช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีมาตรฐานและมีระดับคุณภาพสูงยิ่งขึ้น ดังนั้น งานนิเทศ จึงต้องเป็น งานช่วยเหลือ งานสนับสนุน งานดำเนินการหรือจัดสภาพที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ให้ประสบผลดีที่สุด หน้าที่ที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร

ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร การใช้กลวิธีการสอนต่าง ๆ ของครู ตลอดจนการใช้สื่อการสอน ลักษณะของนักเรียนในแต่ละห้อง ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนการสอนและทำหน้าที่ช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร แนะนำการทำโครงการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดหาเครื่องมือประกอบการสอน เป็นต้น

เทคนิคการนิเทศ เป็นวิธีการนำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งมีเทคนิคที่ใช้ได้ผลอยู่ 2 วิธี คือ

1. เทคนิคการสอนแนะ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

คำสำคัญ: ถอดประสบการณ์ การนิเทศการศึกษา

Abstract

Supervision of teaching supervisors should be taken care of the survey to monitor the instruction of the personnel in the school. To have the ability to work effectively. This is very important and necessary. Do not overlook the supervision. Good supervision will enable the personnel in the school to develop in the right direction according to the true purpose of supervision. To provide efficient staffing. Supervision plays an important role in promoting the development of quality education. This is because supervision is an attempt to improve.

Enhance the quality of teaching and learning in schools. And meet the criteria of quality assurance standards. The basic characteristics of the supervisor. There should be at least 3 basic knowledge. Interpersonal skills and specific skills

Supervision Process It is the pattern of continuing education supervision. Plan The sequence of steps is clear. Reasonable and feasible the supervisory process is called “PIDER“, which is a supervisory process that is consistent with Thai society; Planning (P-Planning), Educating before Implementing Supervision (Informing-I), Doing Supervision (Doing-D), The morale of the supervisors. (Reinforcing-R, and Assessment of supervision (Evaluating-E).

The role of school administrators in supervising education is academic and service support, such as classroom visits, demonstrations, new teacher orientation. Supervision with counseling, whether individual or group. Help on personal issues Teacher’s Creation and Performance Evaluation in Schools Education Teachers are encouraged to regularly adapt their teaching content to local conditions. Teachers have confidence in their ability to solve problems. And obstacles in teaching. Teaching methods appropriate to the subject. Teachers are encouraged to observe teaching in other educational institutions, provide academic books, manuals, journals and other services to assist teachers with academic and professional advancement, as well as to organize teaching contests among educational institutions

within the group. The role of management in supervision. It is not a supervisor. It is in the creation of a system and environment that promotes work. Supporting or helping practitioners improve their performance. In order to achieve a higher standard and quality work, supervision must be a job, a job, a job, a job, or a job. This allows the practitioner to perform his or her duties or assignments. To achieve the best results. The duty to act on the supervision of school administrators. It is the responsibility of the teacher. A thorough understanding of the curriculum content. The use of teaching strategies of teachers as well as the use of teaching media. Characteristics of students in each room. To evaluate teaching and learning activities, to promote and improve teaching and learning, such as teachers’ understanding of the principles, goals and structure of the curriculum. Guidance for teaching both short and long term teaching tools.

Supervision Technique It is a way to introduce supervision activities to the appropriate use of the person, place, time, or situation. There are two techniques that work.

1. **Teaching Techniques** It is a technique used to develop personnel to perform effectively.
2. **Research Techniques** Using Research Process It is a systematic process of seeking knowledge. By using scientific processes.

Keywords: Take the Experience, Education Supervision

การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุงทางการศึกษาแก่บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินงานของตนไปได้ด้วยดี โดยผู้นิเทศควรเอาใจใส่ ในการสำรวจตรวจสอบเพื่อดูแลแนะนำการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นดังนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหานั้นได้สำเร็จลุล่วง

4. การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

5. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

6. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญของงานของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณจริง

7. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม

8. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการ

ทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอจากความสำเร็จข้างต้นทำให้เราต้องมีการนิเทศซึ่งเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนการกระทำของบุคลากรในสถานศึกษาว่าทำได้ดีมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่น ๆ หรือเทียบกับเกณฑ์แล้วได้มาตรฐานหรือไม่ จึงไม่ควรมองข้ามการนิเทศหรือทำแบบขอไปที เพราะการนิเทศที่ดีจะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม ตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศ (อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล, 2560)

ลักษณะพื้นฐานของผู้นิเทศ

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ผู้นิเทศการสอนจะต้องมีลักษณะพิเศษบางประการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่องานการให้ความช่วยเหลือแก่ครูเพื่อปรับปรุงการสอนให้มีคุณภาพ ดังนั้นลักษณะพื้นฐานของผู้นิเทศที่ควรจะมีอยู่ในตัวอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. พื้นฐานความรู้ (Knowledge Base)

ผู้นิเทศควรเข้าใจหน้าที่ของครูผู้สอน เข้าใจบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในงานนิเทศการสอน มีความรู้ในเรื่องของการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยผู้ใหญ่ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับงานอาชีพครู

2. ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(Interpersonal Skills) ผู้นิเทศจะต้องทราบว่า มีพฤติกรรมของการนิเทศในลักษณะใดบ้างที่จะมีผลต่อครูผู้สอนแต่ละคน หรือเป็นกลุ่มมากที่สุด

3. ทักษะเฉพาะ (Technical Skills)

ในกรณีนี้ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะเฉพาะในด้านการสังเกต (observing) การวางแผน (Planning) การประชุม (Conferencing) การสอน (Teaching) การฝึกอบรม (In-Service Training) การสื่อสาร (Communicating) การประเมินผล (Assessing) และการวัดผลการปรับปรุงการสอน (Evaluating)

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการดังกล่าว เป็นลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้นิเทศ การปฏิบัติการกิจของผู้นิเทศเพื่อช่วยพัฒนาครูนั้นมีความจำเป็นต้องสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตร การช่วยครูโดยตรง การให้บริการเสริมทางด้านวิชาการ การฝึกอบรม และการสนับสนุนครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการด้วยลักษณะพื้นฐานและทักษะเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญอย่างมากของงานนิเทศการสอน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของโรงเรียน ความต้องการของครูผู้สอน (Teacher Needs) และผลที่ได้รับทั้งหมดจะมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ครูเป็นผู้ปฏิบัติการและนำหลักสูตรไปใช้ เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญถึงความสำเร็จด้านการสอนของตน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นภาคภูมิใจ และมีทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ อันจะนำมาซึ่งความพยายามมุ่งมั่นจะพัฒนาตนเองต่อไป (Wiles, 1979)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษการศึกษ
ขั้นพื้นฐาน หมายถึง สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล, 2552)

การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษการศึกษขั้นพื้นฐาน
หมายถึงการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุงทางการศึกษาแก่บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษการศึกษขั้นพื้นฐาน ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถดำเนินงานของตนไปได้ด้วยดี

ผู้นิเทศควรเอาใจใส่ ในการสำรวจตรวจสอบ เพื่อดูแลแนะนำการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมาก

จึงไม่ควรมองข้ามการนิเทศ เพราะการนิเทศที่ดีจะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศ เพื่อให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงาน

นอกจากนี้ การนิเทศจึงมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการนิเทศเป็นความพยายามที่จะปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ดีขึ้น และบรรลุตามเกณฑ์ของมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยลักษณะพื้นฐานของผู้นิเทศควรอย่างน้อยมี 3 ประการ ได้แก่ พื้นฐานความรู้ ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะเฉพาะ องค์ประกอบทั้ง 3 ประการดังกล่าว เป็นลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้นิเทศลักษณะพื้นฐานและทักษะเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญอย่างมากของงานนิเทศการสอน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของโรงเรียน ความต้องการของครูผู้สอน และผลที่ได้รับทั้งหมดจะมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ต่อการปรับปรุงการเรียน

กระบวนการในการนิเทศ

กระบวนการในการนิเทศการศึกษา หมายถึงแบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน มีเหตุผลและสามารถดำเนินการได้โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอกระบวนการในการนิเทศไว้หลายท่าน แต่ในที่นี้ขอนำเสนอกระบวนการนิเทศที่สำคัญ ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDER” ดังนี้

1. การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการ

จำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2. การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้ง

3. ดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศก์) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)

4. การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจ หรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา หลังใช้วัฏกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามาในนิเทศ (สังัด อุทราพันธ์, 2530)

กระบวนการในการนิเทศ เป็นแบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่องเป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการ

ดำเนินงานไว้ชัดเจน มีเหตุผลและสามารถดำเนินการได้ กระบวนการนิเทศที่สำคัญ เรียกว่า “PIDER” ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 5 ขั้นตอน ได้แก่

การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ

การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ

ดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศก์) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)

การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและพึงพอใจ

การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศ

ผู้นิเทศมีภาระหน้าที่หลายอย่างแต่หน้าที่หลักคือการช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการสอน ซึ่งต้องเกี่ยวกับกับงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่าย นักการศึกษาหลายท่านจึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศไว้ ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้ประสาน เช่น ประสานครูแต่ละระดับให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประสานชุมชน ผู้ปกครอง

2. บทบาทเป็นที่ปรึกษา โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครู และผู้รับการนิเทศทั่วไป

3. บทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม คือ รู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ

4. บทบาทเป็นผู้ประเมินได้แก่ เป็นผู้ประเมินผลการสอน ประเมินผลหลักสูตร

5. บทบาทในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล

6. บทบาทเป็นนักวิจัย เป็นผู้ที่น่าผลการวิจัยเสนอแนะให้ครูใช้ และดำเนินการวิจัยโดยเฉพาะการวิจัยปฏิบัติการ

7. บทบาทเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงโดยการช่วยเหลือให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนา

8. เป็นครูต้นแบบ คือ สามารถสาธิตการสอนที่มีประสิทธิภาพแก่ครู และแนะนำวิธีการสอนแก่ครูได้ (ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์, 2560)

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศ มีภาระหน้าที่หลายอย่างแต่หน้าที่หลัก คือ การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการสอน บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศมีหลายประการ ได้แก่ บทบาทเป็นผู้ประสาน เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นผู้ประเมิน เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง และยังรวมไปถึง เป็นครูต้นแบบอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ระบุว่า คงขาว และคณะ (2559) พบว่า หลักการนิเทศการศึกษาต้องใช้ความเป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม มีการติดตามอย่างต่อเนื่องและสร้างขวัญกำลังใจอย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยใช้ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านทรัพยากรและปัจจัยด้านการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ส่วนแนวทางกิจกรรมหรือกระบวนการนิเทศ ควรเป็นกรณีแบบชี้แนะเพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงการสอน และปรับปรุงการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย 1) การสำรวจเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ (เปิดใจ) 2) การวางแผนการ

นิเทศ (ร่วมใจ) 3) การปฏิบัติการนิเทศ (ตั้งใจ เต็มใจ) 4) การประเมินผลการนิเทศ (ชื่นใจ)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานะผู้นิเทศ

1. บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีภายในกลุ่มและพยายามขจัดข้อขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

2. บทบาทในฐานะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น แก่ตัวผู้อื่น ช่วยให้ผู้อื่นมีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการใช้อำนาจ และมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ

3. บทบาทในด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังนี้ คือ พัฒนาการจัดองค์การของหน่วยงานในสถานศึกษา ช่วยให้ดำเนินงานของคณะกรรมการต่าง ๆ ในองค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจเรื่องใดก็ตามต้องดำเนินไปตามขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ เมื่อกลุ่มตัดสินใจในเรื่องใดไปแล้วจะต้องไม่คัดค้าน พยายามทำให้ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายอันเดียวกัน เพื่อให้เกิดวินัยในกลุ่ม

4. บทบาทในการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังนี้ คือ พิจารณาเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการ โดยให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกด้วย ช่วยให้บุคลากรที่เข้าทำงานใหม่รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของสถานศึกษา มีความอบอุ่นใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

5. บทบาทในการสร้างขวัญของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ ช่วยให้ครูพอใจในงานที่ทำ มีความสะดวกสบายปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางโครงการและนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ช่วยให้ครูเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ให้ครูรู้สึกว่าการตนเองมีความสำคัญและเป็นที่

ต้องการของบุคคลอื่นจัดให้มีการบริการต่างๆ คู่มือครู การศึกษาต่อ การอบรม ฯลฯ ตามที่ครูต้องการ

6. บทบาทในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหาร สถานศึกษามีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ จัดให้มีการอบรม ในหน่วยงาน โดยจัดให้ตรงตามความต้องการของครู การประชุมครูที่จัดให้มีขึ้นช่วยให้ครูมีความก้าวหน้า ใช้วิธีการสังเกตการสอน แต่ต้องมีความเข้าใจกัน ทั้งสองฝ่าย ใช้วิธีการวัดผลเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิด ประสิทธิภาพการเรียนการสอน (Wiles, 2560)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศ การศึกษา

1. ช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และด้านบริการ ได้แก่ ปฐมนิเทศครูใหม่ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน สังเกตการณ์สอนในชั้น การเยี่ยมชั้นเรียนอื่นๆ การสาธิต การสอน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหรือเป็นราย บุคคล หรือรายหมู่ การประชุมปฏิบัติการ การอบรม ครู การสัมมนา จัดหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการให้ครู ได้ศึกษา ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยและแนะนำครู ให้ใช้ห้องสมุด แนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคม ทางวิชาการต่างๆ จัดบริการโสตทัศนศึกษาให้แก่ครู เป็นอย่างดี และสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์เหล่านั้น ตลอดจนสนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อ

2. ช่วยเหลือครูในด้านปัญหาส่วนตัว
3. การสร้างขวัญของคณะครูในสถานศึกษา
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานในสถาน การศึกษา (สุจริต เพียรชอบ, 2560)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศ การศึกษา

1. จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่ให้เข้าใจ ในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ

2. สถานศึกษาจัดการอบรม หรือให้การนิเทศ ด้วยการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ

3. แนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชา ที่สอนให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น

4. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถ ของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรคในการเรียนการสอน

5. เสนอแนะวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา วิชา และสภาพแวดล้อมให้ครู

6. ส่งครูไปสังเกตการสอนในสถานศึกษา อื่นๆ ที่เห็นว่าเป็นตัวอย่างที่ดีได้

7. ให้ครูได้เข้าร่วมการฝึกอบรมทางวิชาการ ที่จัดขึ้นภายในและภายนอกกลุ่มสถานศึกษา

8. จัดให้มีการติดตามผลภายหลังการฝึก อบรม

9. จัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร และบริการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือครูก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ

10. ผู้บริหารควรเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อมุ่งที่จะให้ คำปรึกษาช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาทางการสอน

11. การบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่ครู

12. ผู้บริหารควรมีเกณฑ์ในการพิจารณา ความดีความชอบของครู โดยใช้วิธีความเป็นธรรม ให้มากที่สุด

13. จัดให้มีการสัมมนาของคณะครู เพื่อแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

14. สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาในสาขา วิชาที่เกี่ยวข้อง และจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการ ศึกษา

15. จัดให้มีการประกวดการเรียนการสอน ระหว่างสถานศึกษาภายในกลุ่ม (อานวยพร วงษ์ถนอม, 2560)

สำหรับการสร้างขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นไปเพื่อสนับสนุนแนว ความคิดในการบริหาร ซึ่งแสวงหาวิธีการทำงานและวิธี สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้บังคับบัญชา กับ ผู้ร่วมงาน และระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกัน ที่ช่วยให้ผู้ร่วมงาน

มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน รู้สึกเต็มใจ และสบายใจในการทำงานเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน มั่นใจในการทำงาน ไม่กังวลต่อการตรวจสอบ และควบคุม เพื่อการจับผิดและการลงโทษ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2560)

บทบาทสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ที่ต้องแสดงออก คือ บทบาทในการเป็นผู้นำ และการเป็นผู้สนับสนุน เป็นผู้นำในฐานะผู้ให้ความคิด ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเหมาะสมกับระบบงาน เป็นผู้นำ ในการสร้างเสริมให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความพยายามที่จะปรับปรุง การสอน ปรับปรุงการเรียนรู้ให้ส่งผลต่อผู้เรียนหรือต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาที่มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่งานของโรงเรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้สนับสนุน คือ การจัดปัจจัยและสร้างสภาพแวดล้อม สนับสนุนในการทำงาน ดังนั้น การสนับสนุน การช่วยพัฒนาหรือช่วยปรับปรุงการทำงานของครูและบุคลากร อื่นๆ ของโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง โดยผู้บริหารนิเทศไม่รู้สึกตัว ว่าถูกติดตามช่วยเหลือหรือนิเทศ แต่กลับจะมีความรู้สึก พึงพอใจในการทำงาน รู้สึกได้ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี และภาคภูมิใจในผลงานที่ตนรับผิดชอบ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2560)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศ การศึกษาเป็นการช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และด้าน บริการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การสัธิต การปฐมนิเทศ ครูใหม่ การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นราย บุคคลหรือกลุ่ม การช่วยเหลือทางด้านปัญหาส่วนตัว การสร้างขวัญของคณะครูและการประเมินผลการ ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดการอบรม หรือ ให้การนิเทศด้วยการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอแนะนำ ให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสมแก่ สภาพท้องถิ่น ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถ ของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรคในการเรียนการสอน เสนอแนะวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่งครู ไปสังเกตการสอนในสถานศึกษาอื่น ๆ จัดหาหนังสือ

ทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร และบริการอื่น ๆ เพื่อ ช่วยเหลือครูก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ รวมไปถึง การจัดให้มีการประกวดการเรียนการสอนระหว่างสถาน ศึกษาภายในกลุ่มอีกด้วย

บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศ ไม่ได้อยู่ที่ การเป็นผู้นิเทศเอง แต่อยู่ที่การสร้างระบบและ สิ่งแวดล้อมซึ่งส่งเสริมการทำงาน ที่สนับสนุนหรือ ช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีมาตรฐาน และมีระดับคุณภาพสูงยิ่งขึ้น ดังนั้นงานนิเทศจึงต้องเป็น งานช่วยเหลืองานสนับสนุนงานดำเนินการหรือจัดสภาพ ที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ให้ประสบผลดีที่สุด

หน้าที่ที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ประการ

1. ทำหน้าที่ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน ขึ้นตรวจสอบถือว่าเป็นขั้นเริ่มต้น การนิเทศ เรื่องที่ควรตรวจสอบได้แก่ ความเข้าใจ ในการใช้หลักสูตรของครู ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ของครูเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร การใช้วิธีการสอน ต่าง ๆ ตลอดจนการใช้สื่อการสอน ลักษณะของนักเรียน ในแต่ละห้อง
2. ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนการสอน
3. ทำหน้าที่ช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการเรียน การสอน อันได้แก่ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร แนวทางการทำ โครงการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาวจัดหาเครื่องมือ ประกอบการสอน และแหล่งวิชาการ จัดบรรยากาศ ทางกายภายในห้องเรียนให้น่าเรียนส่งเสริมให้ครู ปรับปรุงตัวเองทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพตลอดจน การพยายามให้ ครูประเมินผลการเรียน (พนัส หันนาคินทร์, 2560) หน้าที่ที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่

ตรวจสอบความเป็นไปเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร การใช้กลวิธีการสอนต่างๆ ของครู ตลอดจนการใช้สื่อการสอน ลักษณะของนักเรียนในแต่ละห้อง ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนการสอนและทำหน้าที่ช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร แนะนำการทำโครงการสอน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดหาเครื่องมือประกอบการสอน เป็นต้น

เทคนิคการนิเทศ

เทคนิคการนิเทศ หมายถึง วิธีการนำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ในที่นี้จะขอนำเสนอเทคนิคที่ใช้ได้ผลดี คือ

1. เทคนิคการสอนแนะ (Coaching Techniques) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อมกับ การปฏิบัติงาน ในการนำเทคนิคนี้ไปใช้ผู้นิเทศควรมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1.1 สร้างความไว้วางใจกับผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่น โดยการศึกษาข้อมูลของผู้รับการนิเทศ เช่น จุดเด่น ผลงานเด่น อหิยาศัย การให้คำชมเชย การสร้างบรรยากาศที่ดี

1.2 ใช้คำถามที่เป็นเชิงของความคิดเห็น ไม่ทำให้ผู้ตอบจนมุมหรือเกิดความไม่สบายใจในการตอบ

1.3 เสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

1.4 นำข้อเสนอหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ โดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด หรืออาจต้องสาธิตให้ดู

2. เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การนำกระบวนการวิจัยมาเป็นเทคนิคหนึ่งในการนิเทศการศึกษา จำเป็นที่ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัย และสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานนิเทศการศึกษา ดังนี้

2.1 การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา ผู้นิเทศจะทำงานร่วมกับครูโดยตรง ดังนั้นจึงต้องวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) จุดเด่น ควรพัฒนาร่วมกับครู วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ลักษณะปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยมองในด้านของความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการและเจตคติเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

2.2 การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา จากสาเหตุของปัญหา ผู้นิเทศจะร่วมกับผู้รับการนิเทศกำหนดวิธีและแนวทางการนิเทศเพื่อแก้ปัญหา นั้น ๆ คิดพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ซึ่งอาจเป็นวิธีการ/กิจกรรมการนิเทศ สื่อการนิเทศ เช่น เอกสาร คู่มือ ชุดพัฒนา สิ่งเหล่านี้จะอยู่บนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการนั้น ๆ ตลอดทั้งมีการหาคุณภาพของสื่อที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้มีความเชื่อถือได้

2.3 การดำเนินการนิเทศ โดยนำวิธีการ/กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ ในขั้นตอนนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสมหรือการอธิบายในเชิงคุณภาพ (พรรณนา)

2.4 การสรุปผลและเขียนรายงาน โดยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลไปสรุปผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมทุกประเด็น แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพ จากนั้นเขียนรายงานผลการปฏิบัติงาน

ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้ายโดยกำหนดกรอบการเขียนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัย อาจจะเป็น 3 บท 4 บท หรือ 5 บท แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ให้เนื้อหาสาระครอบคลุมรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว

2.5 การเผยแพร่ หลังจากที่ได้มีการสรุปและเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานแล้ว ผู้นิเทศควรจะได้มีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความสนใจนำไปใช้หรือต่อยอดต่อไป การเผยแพร่อาจทำได้หลายวิธี เช่น เวทีการนำเสนอผลงานทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดการเผยแพร่ในลักษณะของบทความทางวิชาการ การเผยแพร่ทาง Internet เป็นต้น (ภัทรานิษฐ์ สุทธิแสงจันทร์, 2560)

เทคนิคการนิเทศ เป็นวิธีการนำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งมีเทคนิคที่ใช้ได้ผลอยู่ 2 วิธี คือ

1. เทคนิคการสอนแนะ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการนำเทคนิคนี้ไปใช้ผู้นิเทศควรมีแนวทางดำเนินการ ได้แก่ สร้างความไว้วางใจกับผู้รับการนิเทศเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นใช้คำถามที่เป็นเชิงของความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนและการนำข้อเสนอหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ

2. เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาจากสาเหตุของปัญหา การดำเนินการนิเทศการสรุปผลเขียนรายงานและการเผยแพร่

สรุปการถอดประสบการณ์ของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือทางด้านวิชาการและด้านบริการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การสาธิต การปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม การช่วยเหลือทางด้านปัญหาส่วนตัว การสร้างขวัญของคณะครูและการประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดการอบรมหรือให้การนิเทศด้วยการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอแนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรคในการเรียนการสอนเสนอแนะวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา รวมไปถึงการนิเทศการสอนผู้นิเทศควรเอาใจใส่ ในการสำรวจตรวจสอบเพื่อดูแลแนะนำการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมาก จึงไม่ควรมองข้ามการนิเทศ เพราะการนิเทศที่ดีจะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศ เพื่อให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงาน การนิเทศจึงมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการนิเทศเป็นความพยายามที่จะปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ดีขึ้นและบรรลุตามเกณฑ์ของมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยลักษณะพื้นฐานของผู้นิเทศ ควรอย่างน้อยมี 3 ประการ ได้แก่ พื้นฐานความรู้ ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะเฉพาะที่สนับสนุนหรือช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีมาตรฐานและมีระดับคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชโลมใจ กิงคารวัฒน์. (2539). **บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศ**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พรานนกการพิมพ์.
- ภัทรานิษฐ์ สุทธิแสงจัน. (2554). **เทคนิคการนิเทศ**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ระย้า คงขาว, มนสิข ลิทธิสมบุรณ์ และเอี่ยมพร หลินเจริญ. (2559). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(1), 74-82.
- สัจด์ อุทรานนท์. (2529). **กระบวนการในการนิเทศ : หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตต์ เพียรชอบ. (2529). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล. (2552). **ความหมายของการนิเทศการศึกษา**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>. 9 เมษายน 2552.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- อำนวยการ วงษ์ถนอม. (2521). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anchalee Tharmawitigul. (2009). **Definition of Educational Supervision**. (Online) Source:<http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision> April 9, 2009
- Boonjitradu, N. (1991). **The role of school administrators in educational supervision**. Bangkok: Print bop. Pakorn Si Don Pai.
- Boonprasert, U. (1999). **The role of school administrators in educational Supervision**. Bangkok: Teacher's council publishing: *Ladprao*. (in Thai)
- Hunnakin, P. (1999). **The duty to act on the supervision of education**. Bangkok: Pranok Publishing. (in Thai)
- Kongkhao, R.Sitthisomboon, M., & Lincharoen, E. (2016). **The development of supervision model to enhance the research competency for learning development of teachers in basic education**. *Journal of Education Naresuan University*, 18(1), 74-82. (in Thai)
- Pingcanwut, C. (1996). **Role and responsibilities of the supervisor**. Bangkok: *Prosperity Print*. (in Thai)
- Pionchop, S. (1986). **The role of school administrators in supervising education Was investigated**. Bangkok: *Chulalongkorn University*. (in Thai)
- Sutangsarn-Chan, P. (2011). **Supervision techniques**. Faculty of Management Studies Management: *Silpakorn University*.

Utranan, S. (1986). **The process of supervision**. Bangkok: *Chulalongkorn University*.

Wiles. (1979). **The role of school administrators as supervisors**. (Online) <https://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/admin-role>.

Wongthanom, A. (1999). **The role of school administrators in supervising Education was investigated**. Thesis Master of Education: *College Chulalongkorn University (copy)*. (in Thai)